

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **K.S.**

skazanego z art. 681 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny w
zw. z art. 4 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2025 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu

z dnia 24 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 2137/23

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania;**

**2. na podstawie art. 638 k.p.k. wydatkami związanymi z
rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb Państwa.**

Kazimierz Klugiewicz

Piotr Mirek

Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

K.S. został oskarżony o to, że w okresie od 17 kwietnia 2023 r. do 5 czerwca 2023 r. w R., pomimo prawidłowo dostarczonych wezwań nie stawiał się przed Powiatową Komisją Lekarską nr [...] w R., ul. [...], w trakcie trwania kwalifikacji wojskowej w 2023 r., tj. o czyn z art. 681 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Sąd Rejonowy w Radomiu wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 2137/23, uznał oskarżonego K.S. za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu i za to na podstawie art. 681 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 2023 r. skazał go, a na podstawie art. 681 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Orzeczenie niezaskarżone przez żadną ze stron uprawomocniło się w dniu 3 maja 2024 r.

Kasację od opisanego wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu wniósł Prokurator Generalny, który na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości, na korzyść oskarżonego K.S. Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 684 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, poprzez błędne orzekanie w przedmiotowej sprawie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, zamiast według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, wskutek wadliwego przyjęcia, iż czyn zarzucany oskarżonemu K.S. z art. 681 pkt 1 i 2 ustawy o obronie Ojczyzny stanowi przestępstwo, co skutkowało orzeczeniem wobec oskarżonego kary grzywny na podstawie art. 33 § 1 i 3 k.k., pomimo iż zachowanie wypełniające znamiona wskazanego przepisu stanowi wykroczenie, orzekanie co do którego zgodnie z treścią art. 684 wskazanej ustawy, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia”.

Podnosząc ten zarzut, Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co dawało podstawę do uwzględnienia jej w całości w trybie art. 535 § 5 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. Ma bowiem rację Prokurator Generalny, że zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem przepisu prawa wskazanego w zarzucie kasacji.

Art. 684 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 248) stanowi, że „orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 681-683a, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia”. Takie brzmienie tego przepisu zostało ustalone przez art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1834), która (z wyjątkami) weszła w życie 23 września 2023 r., jednak także wcześniej art. 684 ustawy o obronie Ojczyzny wskazywał na stosowanie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przy orzekaniu w sprawach o czyny z art. 681-683 tej ustawy (art. 683a dodano na mocy art. 9 pkt 2 wspomnianej ustawy nowelizującej). W konsekwencji ustawodawca rozstrzygnął, że czyny te są wykroczeniami, co nie zezwala stosować wobec sprawcy przy orzekaniu przepisów Kodeksu karnego i tym samym uznawać, że popełnił on przestępstwo, jak uczynił to w odniesieniu do K.S. Sąd Rejonowy w Radomiu.

Celowe będzie zaznaczyć, że na gruncie wcześniej obowiązującej ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 372) czyn polegający na niestawieniu się do kwalifikacji wojskowej był występkiem z art. 224 pkt 1 tej ustawy, jednak po wejściu w życie ustawy o obronie Ojczyzny czyn ten został jednoznacznie określony jako wykroczenie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2023 r.: IV KK 454/22, IV KK 10/23).

Nie ulega wątpliwości, że rażące naruszenie prawa przez Sąd orzekający miało istotny wpływ na treść wyroku, skoro zastosowanie przepisów Kodeksu karnego wskazywało na uznanie K.S. za sprawcę przestępstwa, nadto skutkowało orzeczeniem grzywny w stawkach dziennych, a nie kwotowo, czego wymaga art. 24 § 1 k.w. Autor kasacji słusznie też zauważył, że w przypadku wykroczeń kwestie przedawnienia wykonania kary, zatarcia ukarania czy też wpisu do Krajowego

Rejestru Karnego są łagodniej uregulowane, aniżeli w przypadku prawomocnego skazania za przestępstwo.

Mając powyższe na uwadze, jak też okoliczność, że w świetle art. 45 § 1 k.w. nie doszło jeszcze do ustania karalności przedmiotowego wykroczenia, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radomiu, który orzekając w postępowaniu w sprawach o wykroczenia wyda prawidłowy wyrok.

Kazimierz Klugiewicz Piotr Mirek Zbigniew Puskarski

[WB]

r.g.